

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobců: **a) J. P., a b) nezl. A. B.,** zast. žalobkyní a) jako svou zákonnou zástupkyní, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2005, č. j. 36 Az 23/2004 - 25,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2005, č. j. 36 Az 23/2004 – 25, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 9. 1. 2004, č. j. OAM-5352/VI-07-ZA04-2003, rozhodl žalovaný tak, že se žalobcům azyl podle v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje, a že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci včas žalobu. V žalobě přitom zejména namítali, že stěžovatel porušil ustanovení § 3 odst. 3, § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 46 správního řádu a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), které obsáhle zdůvodňovali. Dovožovali nezákonnost rozhodnutí z důvodu neudělení azylu dle ustanovení § 12 a § 14 zákona o azylu a dále pro nevztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. S odkazem na uváděné skutečnosti navrhovali, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a vráceno žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně žalobu posoudil a vyslovil (výrokem I.), že rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 9. 1. 2004, č. j. OAM-5352/VL-07-ZA04-2003, se v rozsahu výroků o neudělení azylu podle § 12 a o nevztažení překážky vycestování na cizince ve smyslu § 91 zákona o azylu zrušuje. Dále vyslovil (výrokem II.), že se žaloba proti výroku rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 9. 1. 2004, č. j. OAM-5352/VL-07-ZA04-2003, jímž nebyl žalobcům udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, zamítá. Dále pak (výrokem III.) vyslovil, že žalobcům se nepřiznávají náklady řízení.

V odůvodnění rozsudku krajský soud zejména uvedl, že námitka žalobců, že ve správním řízení došlo k porušení ustanovení § 3 odst. 3 a 4, 32 odst. 1, 46 a 47 odst. 3 správního řádu, protože nebyl zjištěn přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí a důkazy, které si správní orgán opatřil pro rozhodnutí nebyly úplné a které jsou skutkově konkretizovány tak, že se žalovaný nezabýval postavením ruské menšiny v Uzbeké republice a dostatečně se nevypořádal s dostupností tzv. národní ochrany, je důvodná.

V azylovém řízení řádné zjištění skutkového stavu věci spočívá předně v tom, že je účastníku dána možnost podat úplnou a pravdivou výpověď o důvodech, které jej vedly k opuštění země. Žalovaný má v řízení o udělení azylu shromáždit poznatky o zemi původu žadatele o udělení azylu, o vývoji politické situace v rozhodné době a postojích státní moci k otázkám rasovým, náboženským, politickým a s nimi pak tvrzení žadatele o azyl konfrontovat a posoudit, zda tvrzení o pronásledování žadatele v zemi původu jsou alespoň v rámci souladu se situací v zemi původu a rovněž i opodstatněnost případných obav z pronásledování v zákoně uvedených. Žalovaný však tyto zásady ve svém rozhodnutí podle soudu nerespektoval.

Soud dále uvedl, že žalobkyně při pohovoru opakovaně uvedla, že se domnívá, že události, které popisuje při pohovoru, se jí staly proto, že je ruské národnosti. Žalovaný sice poměrně podrobně hodnotí výpověď žalobkyně z hlediska její pravdivosti a věrohodnosti a věnuje se rozporům mezi skutečnostmi uvedenými při pohovoru a v žádosti o azyl, avšak v rozhodnutí se ale nezabývá postavením ruské národnostní menšiny v Uzbeké republice, tedy tím, zda by potíže žalobkyně mohly souviset s její příslušností k ruské národnostní menšině. Pronásledování z důvodu národnosti může spočívat v nepřátelských postojích a opatřeních zaměřených proti národnostní menšině a za určitých okolností i fakt příslušnosti k takovéto menšině může být sám o sobě základem pro opodstatněné obavy z pronásledování. Soud proto dovodil, že tuto námitku je nutno považovat za důvodnou i v souvislosti s další úspěšnou námitkou žalobců vztahující se k dostupnosti národní ochrany v zemi původu. Z pohovoru je zřejmé, že k obtížím žalobkyně docházelo ze strany soukromých osob. Jestliže diskriminační jednání není pocíťováno vůči státu (u žalobkyně nebylo pocíťováno vůči státu, ale ze strany soukromých osob) lze důvodně očekávat, že žadatel o azyl využije možnost řádně požádat o ochranu svou zemi původu. Žalobkyně se obrátila na policii, kde byla její stížnost odmítnuta. Poté využila možnosti obrátit se na prokuraturu, stížnost byla přijata, ale vyšetřování případu podle žalobkyně nepokračovalo. Žalovaný v odůvodnění uvedl, že žalobkyně si na postup prokuratury nikde nestěžovala a nelze tak dovodit, že by žalobkyně byla vystavena cílenému diskriminačnímu jednání ze strany státu a to i vzhledem k tomu, že synovi žalobkyně byla při napadení pomoc poskytnuta. Tomuto hodnocení žalovaného nelze podle soudu přisvědčit, neb se měl zabývat i tím, zda se v případě nečinnosti prokuratury a předtím i policie nejedná ve vztahu k občanům ruské národnosti o úmyslnou pasivitu či vědomě tolerovanou

národnostní nesnášenlivost. Pokud by byla žalobcům odepřena tato ochrana, která se normálně poskytuje příslušníkům stejné státní příslušnosti, mohlo by to představovat odepření ochrany země státní příslušnosti. Ani Úmluva o právním postavení uprchlíků a ani z ní vycházející zákon o azylu neobsahuje podle soudu žádné zvláštní ustanovení, které by se týkalo právního postavení uprchlíků (žadatelů o azyl) v případě nezletilých osob. Proto se na veškeré jedince, bez ohledu na věk, vztahuje stejná definice. Zde lze žalovanému vytknout, že se v odůvodnění rozhodnutí nezabýval tím, zda by žalobce pro svou ruskou národnost mohl být v Uzbeké republice předmětem pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu a v odůvodnění ani ve smyslu § 47 odst. 3 správního řádu konkrétně nehodnotil ve vztahu k žalobci důvody uvedené v 12 zákona o azylu.

Soud proto žalovanému uložil, aby se v dalším řízení zaměřil na zjištění, zda v Uzbeké republice dochází k diskriminaci ruské národnostní menšiny a posoudil, zda případná diskriminace dosahuje intenzity pronásledování či obav z takového pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Dále žalovanému uložil, aby zhodnotil také činnost orgánů poskytujících ochranu (tj. policie, prokuratura) ve smyslu toho, zda jejich případná nečinnost není způsobována úmyslnou pasivitou, vědomou tolerancí diskriminačních postupů vůči státním občanům ruské národnosti a to i s ohledem na to, jaká je normálně poskytována ochrana příslušníkům stejné státní příslušnosti. Zaměří se na zjištění faktického stavu v zemi původu, nikoliv jen právního; žalovaný má přitom vycházet z informací poskytnutých státními institucemi (např. Zprávy MZV USA, MZV ČR, apod.), ale i nevládními organizacemi (např. Amnesty International, Human Rights Watch, apod.) a skutečnosti zkonfrontovat s příběhem žalobkyně a rozhodnout, zda jí uváděné potíže lze s ohledem na objektivní situaci v zemi původu a pravdivost a věrohodnost jejího příběhu považovat za důvod pro přiznání azylu pro ni a jejího syna ve smyslu § 12 zákona o azylu. Dále mu uložil, aby své rozhodnutí odůvodnil tak, jak mu to ukládá § 47 odst. 3 správního řádu, zejména v části týkající se žalobce.

K naplnění § 14 zákona o azylu krajský soud uvedl, že azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které právní norma nepředpokládá, ale které správní orgán svým uvážením uzná za potřebné pro volbu svého rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Správní orgán po posouzení osobní situace žalobců poměrů v zemi jejich státní příslušnosti nevyvodil žádné důvody pro udělení humanitárního azylu a takové rozhodnutí je v jeho pravomoci. Žalobci ani žádné důvody zvláštního zřetele hodné v průběhu správního řízení o udělení azylu a ani v žalobě netvrdili.

Krajský soud dále uvedl, že musel rozhodnutí žalovaného zrušit i ve výroku o neexistenci překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, neb žalobci důvodně namítali, že se v odůvodnění rozhodnutí nezabýval jejich příslušností k ruské národnosti. Podle § 91 odst. 1 písm. a) bod 1, 2 povinnost ukončit pobyt neplatí pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k sociální skupině, nebo pro politické přesvědčení,

nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestu a nebo, kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu. V této části je rozhodnutí zrušeno ze stejných důvodů jako ve vztahu k § 12 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí k § 91 se žalovaný podle soudu nijak konkrétně nezabýval otázkou, zda žalobci by v zemi původu byli ohroženi pro svou příslušnost k ruské národnosti menšiny, ačkoliv to při pohovoru uváděli a ani v této souvislosti nehodnotil činnost státních orgánů a tedy dostupnost tzv. národní ochrany. Soud přitom s ohledem na právě uvedené žalovanému uložil, aby v dalším řízení posoudil to, zda by mohl být ohrožen jejich život nebo svoboda z důvodu ruské národnosti, a řídil se tím, co je uvedeno v odůvodnění tohoto rozsudku ve vztahu k § 12 zákona o azylu, a řádně odůvodnil, zda se na žalobce vztahuje překážka vycestování či nikoliv a to i s přihlédnutím k dalším okolnostem případu žalobců. Žalovaný se měl přitom podle soudu v odůvodnění rozhodnutí vypořádat i s dalšími okolnostmi, které by ve smyslu § 91 mohly zakládat překážku vycestování. Překážku vycestování je nutno zhodnotit k datu vydání nového rozhodnutí.

Proti tomuto rozsudku podal kasační stížnost žalovaný (dále též „stěžovatel“), a to z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. d) a a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů rozhodnutí, a nezákonný pro nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Dále stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že výrok správního rozhodnutí o neudělení azylu a o překážce vycestování je nedělitelný, resp. výroky ve shora uvedené věci nemohou stát samostatně. Tento názor stěžovatel opírá o ustálenou judikaturou, např. o rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 12/2003 - 76, ze dne 16. 10. 2003. Stěžovatel rovněž namítá zmatečnost rozsudku z důvodu nedělitelnosti výroku pro absenci výroku vůči ustanovení § 13 zákona o azylu, neboť správní rozhodnutí vydané stěžovatelem zní ve výroku na neudělení azylu podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a 14 zákona o azylu.

S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud označený rozsudek zrušil a vrátil soudu k dalšímu řízení.

Žalobci nepodali ke kasační stížnosti žádné vyjádření.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel splňuje podmínky vymezené v § 105 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Podle citovaných ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a d) nepřezkoumatelnosti spočívající

v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Stěžovatel jednak namítá nezákonnost rozsudku pro nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a dále jeho nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů rozhodnutí, čímž míří jak na výrok o zrušení rozhodnutí žalovaného v rozsahu výroků o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu a o nevztažení překážky vycestování na cizince ve smyslu § 91 zákona o azylu, tak i na výrok o zamítnutí žaloby proti výroku žalovaného, jímž nebyl žalobcům udělen azyl podle § 14 zákona o azylu.

Pokud jde o dopad námitek stěžovatele ve vztahu k výroku rozsudku krajského soudu o zrušení rozhodnutí v rozsahu výroků o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu a o nevztažení překážky vycestování na cizince ve smyslu § 91 zákona o azylu, pak při jejich „samostatném“ posouzení dává Nejvyšší správní soud krajskému soudu za pravdu.

Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud taktéž dovozuje závěr, k němuž v napadeném rozsudku dospěl již krajský soud, že se stěžovatel v odůvodnění napadeného rozhodnutí nezabýval tím, zda by žalobkyně a její syn pro svou ruskou národnost mohli být v Uzbeké republice předmětem pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu a v odůvodnění ani ve smyslu § 47 odst. 3 správního řádu konkrétně nehodnotil ve vztahu k žalobci důvody uvedené v 12 zákona o azylu, stejně jako lze souhlasit s tím, že žalobci důvodně namítali, že se stěžovatel v odůvodnění rozhodnutí ve spojení s rozhodnutím o neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu nezabýval jejich příslušností k ruské národnosti.

Zcela jinak je tomu však v případě dopadu stížnostních námitek ve vztahu k výroku rozsudku krajského soudu o *zamítnutí žaloby* proti výroku žalovaného, jímž nebyl žalobcům udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, s nimiž se Nejvyšší správní soud naopak ztotožňuje a krajskému soudu za pravdu dát nemůže. Stížnostní námítka v tomto směru stěžovatel doplňuje či upřesňuje výhradou, že takový výrok nemůže stát samostatně vedle předchozího výroku rozsudku krajského soudu (o *zrušení rozhodnutí* žalovaného v rozsahu výroků o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu a o nevztažení překážky vycestování na cizince ve smyslu § 91 zákona o azylu), jakož i výhradou k daným výrokům pro absenci rozhodnutí vůči § 13 zákona o azylu.

K tomu Nejvyšší správní soud nejprve poznamenává, že ustanovení § 78 odst. 1 věta první s. ř. s. předpokládá, že shledá-li krajský soud žalobu důvodnou, napadené rozhodnutí správního orgánu zruší, a ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. potom stanoví, že soud zamítne žalobu, není-li důvodná. Z čistě jazykového výkladu by bylo možno dovodit, že krajský soud musí vždy žalobou napadené rozhodnutí zrušit či žalobu zamítnout jako celek. S ohledem na dispoziční zásadu, již je řízení ve správním soudnictví ovládáno (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), lze konstatovat, že v určitých případech je možno o částech rozhodnutí rozhodnout odlišně. Ostatně soudní řád správní sám výslovně dvě takové situace upravuje. Na první z nich je pamatováno v ustanovení § 78 odst. 2 s. ř. s., podle kterého, rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě. Druhým případem je ustanovení § 76 odst. 2 s. ř. s., podle kterého, zjistí-li

soud, že rozhodnutí trpí takovými vadami, které vyvolávají jeho nicotnost, vysloví rozsudkem tuto nicotnost i bez návrhu, přičemž pokud se důvody nicotnosti týkají jen části rozhodnutí, soud vysloví nicotnou jen tuto část rozhodnutí, jestliže z povahy věci nevyplývá, že ji nelze oddělit od ostatních částí rozhodnutí. Posledně citované ustanovení tak zakládá možnost, aby soud pouze ze své vlastní iniciativy ve věci částečně rozhodl jedním způsobem – o části rozhodnutí bude deklarováno, že je nicotná – a o zbytku způsobem jiným – rozhodnutí bude ve zbývající části zrušeno nebo žaloba v rozsahu napadajícím tuto zbylou část rozhodnutí bude zamítnuta. Vzhledem k tomu, že nicotnost rozhodnutí správního orgánu se ve správním soudnictví projevuje obdobně jako jeho neplatnost, lze analogicky dovodit, že i v případě rozhodování podle ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s. je možno rozhodovat o částech rozhodnutí odlišně, a to při zohlednění stejných hledisek, která ospravedlňují oddělení částí rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 2 s. ř. s.

Základním předpokladem pro možnost rozdílného rozhodování o jednom rozhodnutí z hlediska formálního je skutečnost, že se skládá ze dvou či více rozhodnutí z hlediska materiálního. Rozhodnutím v materiálním smyslu je přitom třeba rozumět takový projev správního orgánu, který v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá, nebo v zákonem stanovených případech rozhoduje o procesních otázkách (viz v současnosti § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu; do 31. 12. 2005 obdobně § 1 zákona č. 67/1971 Sb., o správním řízení). Rozhodnutím ve formálním smyslu je pak třeba chápat projev správního orgánu, jež splňuje formální náležitosti kladené na podobu správního rozhodnutí (v současnosti § 68 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu; do 31. 12. 2005 obdobně § 47 zákona č. 67/1971 Sb., o správním řízení).

V případě, že ve formálně jednotném rozhodnutí správního orgánu je obsaženo více materiálních rozhodnutí, je třeba provést test jejich oddělitelnosti a rozhodnout, zda tato rozhodnutí jsou vůči sobě v závislém vztahu nebo zda jsou (mohou být) na sobě zcela nezávislá. Jinak řečeno, zda oddělením jedné části rozhodnutí od zbytku rozhodnutí (oddělení jednoho materiálního rozhodnutí od druhého, popř. ostatních materiálních rozhodnutí) se nestane rozhodnutí jako celek (rozhodnutí ve formálním smyslu) nebo zbylá část tohoto rozhodnutí nezákonnou nebo nelogickou. Takový stav může mít s ohledem na různorodost řízení vedených před správními orgány nejrůznější podobu. Např. jeden výrok podmiňuje výrok druhý (výrok o porušení právní povinnosti a výrok o sankci); zrušením jednoho výroku by došlo k faktické změně rozhodnutí správního orgánu, což by ve svém důsledku znamenalo zavedení nového způsobu rozhodování soudu (zrušením omezujících podmínek při povolení nějaké činnosti by došlo k povolení činnosti bez omezení), apod.

Na základě provedené úvahy Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení napadeného rozhodnutí Krajského soudu v Brně, který zrušil výrok rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu a o nevztažení překážky vycestování na cizince ve smyslu § 91 zákona o azylu, a dále zamítl žalobu proti výroku žalovaného, jímž nebyl žalobcům udělen azyl podle § 14 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že zatímco výroky o neudělení azylu a o nevztažení překážky vycestování, které z povahy věci stojí vedle sebe, lze za určitých podmínek posuzovat odděleně (viz rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2006, č. j. 8 Azs 21/2006 - 164: *Výrok rozhodnutí správního orgánu o tom, že na neúspěšného žadatele o udělení azylu se vztahuje nebo nevztahuje překážka*

vycestování (§ 28 a § 91 zákona o azylu) je podmíněn jen tím, že musí být učiněn současně s rozhodnutím o neudělení nebo odnětí azylu; jen potud jde také o výrok závislý. Soud ve správním soudnictví proto může zamítnout žalobu proti výroku o neudělení azylu a současně zrušit výrok o tom, že se na žadatele nevztahuje překážka vycestování a v této části vrátit věc k dalšímu řízení správnímu orgánu.), v případě výroků o udělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu tomu tak být nemůže, neboť jejich podmíněnost je jiná.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu ve znění do 12. 10. 2005 se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ustanovení § 14 zákona o azylu potom platí, že jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Z uvedeného vyplývá, že uvedené výroky (o udělení azylu podle §§ 12 či 14) nemají povahu výroků stojících „vedle sebe“, nýbrž tyto výroky mohou vystupovat toliko „namísto sebe“.

Humanitární azyl podle ustanovení § 14 zákona o azylu připadá v úvahu pouze tehdy, jestliže není zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Tzn., že při splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, se udělí azyl v tomto režimu, a podmínky udělení azylu podle § 14 se již neposuzují a ve smyslu tohoto ustanovení se o podané žádosti o udělení azylu již ani nerozhoduje. Naproti tomu v případě, že není zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, se návazně podmínky pro udělení tohoto azylu posuzují, a pokud jsou shledány, udělí se azyl podle § 14 zákona o azylu, přičemž výrok ohledně § 12 zákona o azylu již nepřichází v úvahu.

Současně lze poznamenat, obdobný vztah, jak je uváděn mezi §§ 12 a 14 zákona o azylu platí při splnění zákonných podmínek i v případě vztahu mezi §§ 12 a 13 zákona o azylu (§ 13 odst. 1 - *Rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12).*

Pokud by však při rozhodování o udělení azylu nebyl, vedle absence důvodu pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, shledán ani důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, a potažmo ani důvod podle § 13 zákona o azylu, potom přichází v úvahu „souhrnný“ výrok o neudělení azylu pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu.

Výrok o případném udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, obdobně i podle § 13 téhož zákona, je tak závislý na zjištění, že u žadatele nebyl shledán důvod pro udělení azylu podle § 12. Proto tedy tam, kde má být znovu (po zrušení rozhodnutí žalovaného soudem a vrácení věci k novému projednání) rozhodováno o splnění či nesplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, nelze předem vyloučit, aby bylo, resp. mohlo být, případně rozhodováno o udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Přezkoumává-li

tedy krajský soud rozhodnutí o neudělení azylu pro nesplnění podmínek podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu, nemůže současně jedním výrokem zrušit rozhodnutí ve vztahu k výroku rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a druhým výrokem zamítnout žalobu ve vztahu k výroku rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

Napadený rozsudek Krajského soudu v Brně však ve svých důsledcích takový stav zakládá. Rozsudkem se ruší výrok rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu a o nevztažení překážky vycestování na cizince ve smyslu § 91 zákona o azylu, a věc se vrací k novému projednání. Tím je žalovaný zavázán znovu posuzovat, zda u žalobců jsou či nejsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pokud by žalovaný (znovu) dospěl k závěru, že důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu neshledává, je podle zákona o azylu povinen (také znovu) posuzovat, zda u žalobců příp. není dán důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. S ohledem na výrok rozhodnutí krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti výroku žalovaného, jímž nebyl žalobcům udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, by tak však žalovaný již postupovat nemohl, neboť tento výrok žalovaného (ohledně § 14 zákona o azylu) z jeho původního rozhodnutí takto zůstává v platnosti bez ohledu na to, jaký bude výsledek nového posouzení žádosti žalobců o udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Tak se předmětný výrok krajského soudu (jímž byla zamítnuta žaloba proti výroku žalovaného, jímž nebyl žalobcům udělen azyl podle § 14 zákona o azylu) dostává do rozporu se zákonem a je třeba jej zrušit. Dále je třeba přisvědčit i námitce stěžovatele ohledně zmatečnosti, resp. nesrozumitelnosti, rozsudku z důvodu nedělitelnosti výroku pro absenci výroku vůči ustanovení § 13 zákona o azylu, neboť správní rozhodnutí vydané stěžovatelem zní ve výroku na neudělení azylu podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. Současně je třeba pro vzájemnou souvislost výroků nutno zrušit i výrok rozsudku krajského soudu ve vztahu k výroku rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu a o nevztažení překážky vycestování na cizince ve smyslu § 91 zákona o azylu, tedy bylo nutno zrušit napadený rozsudek celý.

Napadený rozsudek Krajského soudu v Brně je v důsledku konstrukce a obsahu výroků: I. o zrušení rozhodnutí žalovaného v rozsahu výroků o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu a o nevztažení překážky vycestování na cizince ve smyslu § 91 zákona o azylu, a II. o zamítnutí žaloby proti výroku žalovaného, jímž nebyl žalobcům udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.).

Kasační stížnost v posuzované věci tedy Nejvyšší správní soud považuje za důvodnou, a proto napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

V dalším řízení je Krajský soud v Brně vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí rozhodne soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Současně Nejvyšší správní soud poznamenává, že dne 7. 9. 2006 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno „zpětvzetí žaloby“ ze strany žalobců, jehož posouzení je také (nyní v situaci, kdy byl rozsudek zrušen, a věc byla vrácena k novému projednání) v pravomoci krajského soudu.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. září 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu